

Deputation for Folketingets planlægnings- og miljøudvalg d. 12. maj 2011.

Helles indlæg:

Malmkær Bæk

Billedet her er fra den virkelige verden.

Vi er ved Malmkær Bæk i Ikast-Brande kommune. I Regionplanen 2005 er vandløbet E-målsatte (lempet målsætning), som er en af de laveste kvalitetsmålsætninger, man har på vandløb. Formålet med vandløbet er afvanding af et meget stort, fladt og intensivt dyrket kartoffelområde, hvor mange marker er drænede

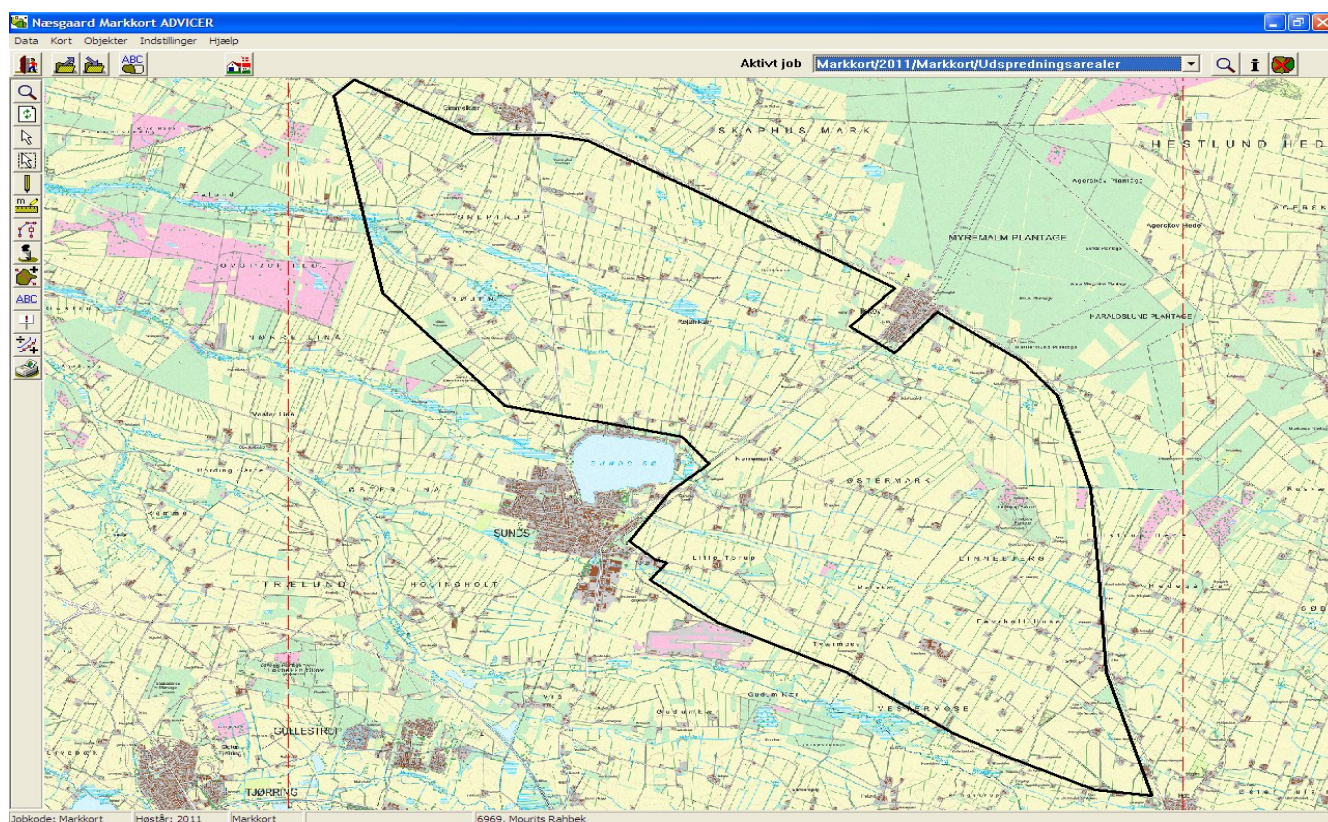
I Vandplanen for Nissum Fjord skal det selv samme vandløb nu pludselig ophøjes til samme kvalitet som de fineste vandløb vi har med henholdsvis A og B målsætninger i Regionplanerne – vandløb med fisk, gode fysiske forhold og en alsidig faunasammensætning.

Uanset hvor lidt man skærer grøde eller reducerer vandløbsvedligeholdelsen i sådan et vandløb, vil det aldrig nogensinde opnå god økologisk tilstand.

Enhver vandstandshævning kan få katastrofale konsekvenser for de lodsejere, der lever af at dyrke de omkringliggende jorde.

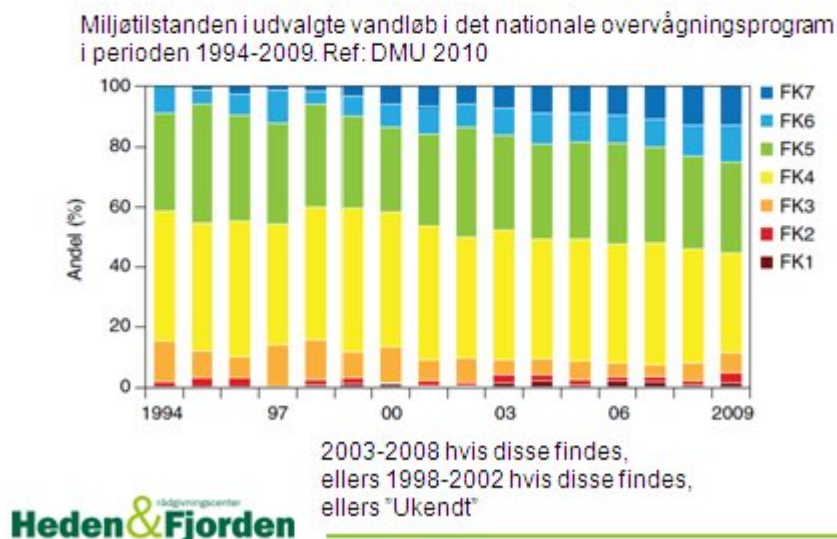
Jeg mener ikke, man har gjort sig klart hvor store erstatninger, der kan blive tale om som følge af vandstandshævninger i disse flade områder.

Og det er ikke et enkeltstående tilfælde!

For at anskueliggøre omfanget af problemet med oversvømmede arealer som følge af vandstandshævninger, kan man bare i dette område sagtens finde et fladt område på 6.300 ha....

Datakvaliteten af de data, der er anvendt til beskrivelse af vandløbenes tilstand, og som er det man fastlægger virkemidler efter, er et andet ømt punkt i vandplanerne.

Som det ses af denne figur fra DMU har tilstanden i vore vandløb igennem en årække været i konstant forbedring.

Faunaprøverne til beskrivelse af DVFI i vandplanerne er fra 2003-2007 og i enkelte tilfælde 2008. De er altså allerede 5-9 år gamle, når planerne skal gennemføres. Der kan ske radikale ændringer i et vandløbs tilstand på 1-2 år (Kilde: Jens Skriver).

Jf. artikel i Vand og Jord af Peter Wiberg-Larsen er der ved gennemgang af databasen WinBio, hvorfra data for DVFI i vandplanerne er taget, peget på, at der er mange tvivlsomme eller fejlagtige data. Der er ikke nogen autoriseret kontrol i forbindelse med udtagning og analysering af disse data, som vi kender det fra vandkemiområdet. Det er ikke uden betydning, da man næsten udelukkende baserer tilstandsvurderingen af vandløbene på disse data i denne planperiode.

Sammenholdt med udpluk fra 9 kommuners hørings svar viser det med al tydelighed, at datamaterialet, der ligger til grund for vandløbsindsatsen i vandplanerne, er alt for ringe.

- **Norddjurs kommune:** Gennemgangen af specielt forslag til Vandplanerne har vist, at flere typer af overfladevande er vurderet på baggrund af *forældede data*.
- **Vejle kommune:** Vejle Kommunes forventning om at de 34 udvalgte vandløbs miljøtilstand generelt er bedre end miljømålene i udkast til vandplan er blevet bekræftet af undersøgelsesresultaterne fra 2010. Årsagen hertil er dels, at der generelt er sket forbedring af vandløbenes miljøtilstand som følge af foretagne indgreb i de senere år. Og dels at en række vandløb i udkast til vandplan, på grund af at *data er af ældre oprindelse*, fejlagtigt er blevet målsat lavere end deres nuværende og tidligere tilstand.
- **Kolding kommune:** Kolding Kommune har ved gennemgangen af vandplanerne konstateret, at der er *alvorlige problemer med kvaliteten af mange af de data og beregningsmetoder*, der danner grundlag for en beskrivelse af den nuværende tilstand i vandforekomsterne. *For vandløb kan vi konstatere, at data altovervejende er 7-10 år gamle*. Derfor tegner de ikke et retvisende billede af tilstanden. Denne undersøgelse har vist, at der er sket en del ændringer i tilstanden. Det betyder også, at de indsatser, som der peges på i vandplanen i flere tilfælde ikke vil føre til den rette effekt og *i nogle tilfælde vil være direkte forkert og spild af ressourcer*.

Heden & Fjorden rådgivningscenter

- **Thisted kommune:** Datagrundlaget for målopfyldelse (DVFI) for de enkelte vandløb bør opdateres med nye data de steder hvor det vurderes for spinkelt. Optimalt i samarbejde med de enkelte kommuner. *Fleere steder er datagrundlaget én enkelt nyere DVFI måling, der således danner basis for vurdering af målopfyldelse og evt. indsatsbehov på lange strækninger eller hele vandløb*. Hvis datagrundlaget ikke suppleres, risikerer vandløbsindsatserne at ske de forkerte steder og med forkerte virkemidler. Staten bør her anvende de nyeste data for at indsatsen kan ske med udgangspunkt i den aktuelle miljøtilstand i overensstemmelse med Vandrammedirektivets bestemmelser.
- **Ålborg kommune:** Den statslige vandplan og de kommunale handleplaner bygger i vid udstrækning på overvågningsdata og viden om blandt andet de enkelte vandområder. Som Ålborg Kommune har påpeget i høringssvaret til Overvågningsprogrammet, *er data mange steder mangelfulde eller forældede*, eksempelvis DVFI-målinger ved vandløbsbedømmelser.
- **DØR:** Vandplanerne er i nogle tilfælde baseret på *forældede tal, selv om der findes nyere tal*, som giver et mere aktuelt billede af situationen.

Heden & Fjorden rådgivningscenter

- ▶ **Struer kommune:** Som grundlag for målsætninger og indsatsprogram anvender VP *bedømmelser og målinger der for hovedpartens vedkommende er mere end 5 år gamle*. Det betyder bl.a. at flere vandløbsstrækninger nu bedømmes til at have god økologisk tilstand, og derfor målopfyldte, lige som det modsatte nogle steder er tilfældet.
- ▶ **Ikast-Brande Kommune:** opfordrer til, at datagrundlaget vedrørende vandløb opdateres med nye data de steder, hvor det er mangelfuldt – eksempelvis de steder, hvor tilstandsvurderingen i vandplanerne er sket på baggrund af *data af ældre dato*, samt hvor Ikast-Brande Kommune har udført supplerende faunaundersøgelser i 2009-2010.
- ▶ **Lejre kommune:** Det er desuden Lejre Kommunes vurdering, at vurderingsgrundlaget for fastsættelse af miljømålet udtrykt ved en faunaklasse (Dansk Vandløbsfauna Indeks) på nogle lokaliteter er *et spinkelt og varierende datagrundlag*.
- ▶ **Viborg kommune:** Det bør også tilstræbes, at man til stadighed anvender nye tilsynsresultater som grundlag for den endelige vandplan, *så indsatsen ikke er baseret på ældre data, som ikke i fuldt omfang afspejler de faktiske forhold*.

Heden & Fjorden rådgivningscenter

Konklusion:

- Det danske landskab ER vådt og reguleret – ændret afvanding har konsekvenser
- Miljøministeriet afviger i udpegning af modificerede vandløb fra EU retningslinjer og vurdering fra Danmarks Miljøundersøgelser
- Kun en lille forbedring i spildevand har stort forbedringspotentiale på kvalitet af vandløb - planlagt nedsat grødeskæring kan måske i høj grad undgås. Viden mangler desværre på koncentrationsniveauer af spildevand i vandløb
- Eksempler fra virkeligheden – der er ikke tænkt nok over konsekvenser og der mangler inddragelse
- Datakvalitet. I henhold til DMU og kommuner ofte for dårlig. Autoriseret kontrolsystem mangler! Wild west forhold på området.
- Data i vandplaner er for gamle. Tiltag planlægges selvom miljømålfyldt